

Přepis rozhovoru

Tomáš Ctibor vzpomíná na normalizaci a 80. léta minulého století...

„Ambice, nějaké touhy a teď si představte, že byste si byli současně vědomí, že teda Vám stojí za to vyvinout to úsilí, tu touhu naplnit a že současně nemáte moc šanci, že stejně někdo bude říkat, jak si máte ten život organizovat a co je správně a co není správně, jakou muziku můžete poslouchat a jakou poslouchat nemůžete. A vlastně ten vnější svět byl takový hodně bych řekl neutěšený.

Já tu dobu 1989 mám takovou černobílou, velmi málo vnímám barevně, ta doba byla opravdu šedá, města byly šedý, akorát tam svítily ty rudý transparenty s těma žlutýma písmenkama „Se sovětským svazem na věčné časy“ a podobný zásadní zprávy pro naši světlou budoucnost.“

Podepsal jste nějakou petici? Mělo její podepsání následky?

„Tak pro některé lidi to samozřejmě následky mělo, pro některé lidi méně a myslím si, že zejména v tom roce 1988/89 už ty následky byly menší. Já jsem ve finále dlouho řešil to, že když to podepíšu, tak můžou mě za to vyhodit ze školy. To byla reálná hrozba.

Udržoval jste kontakt s odpůrci komunismu?

„Tak neměl jsem, rozhodně to nebyli mí přátelé. To byl jeden z klíčů, jak člověk si formuloval okruhy přátel. Čili rozhodně mezi mými přáteli nebyl nikdo, kdo by ten režim podporoval. Naopak ti, co v mé blízkosti byli. Se stalo to, co jsem se dozvěděl o mnoho let později – o 20 let potom – se několik mých spolužáků sebralo a v podstatě udělali petici za to, aby mě ten děkan z té školy nevyhodil. Aby mě na té škole udržel.“

A co se událo roku 1989?

„Já jsem zažil 1968 rok jako pětiletý, takže já jsem to vnímal, že všude byly tanky a vojáci a rozhazovali se letáky a všechno možný. A rodiče mi zakazovali zpívat píseň „Běž domů Ivane“ na veřejnosti. Což jsem tenkrát nechápal, proč mi to zakazují. Myslel jsem si, proto, že neumí zpívat. Až po letech jsem pochopil, že je to hlavně kvůli tomu obsahu té písně. A to si myslím, že se stalo na konci těch 80.

letech, že najednou už byla generace, která s tím komunistou nechtěla mít nic společného. Neměla tu s sebou tu negativní zkušenost toho 68. roku. A najednou nás bylo dost na to, aby to bylo vidět, a tehdy jsme tam zakopli o náměstka pana Šulistu, který potom nějak za mnou přišel, že by rádi zprostředkovali kontakt s tím ministerstvem, opravdu to byl jeden z klíčových momentů pro mě v životě a proti nám seděli tři tehdejší ministři komunistické vlády a my jsme pro ně byli symbolem toho, co oni od systému fakt nechtěli. Já měl dlouhé vlasy, vypadali jsme divně, prostě s takovýdema lidma se oni fakt nesetkávali a nechtěli se s nima ani potkávat. Najednou tam s námi seděli u stolu a řešili s námi budoucnost této země, což bylo vlastně úplně absurdní a já si dodneška pamatuji, že jako tam byl ten moment, kdy jsem říkal, tady končí prostor pro jakoukoliv taktiku a byla to pro mě jako velmi zajímavá zkušenost, že jsem stál face to face. A jsem vděčnej, že jsem opravdu stál face to face těmhle lidem a řekl jsem jim, co si o nich myslím a co si nemyslím.“

Den, kdy se mělo vše změnit

„...A já jsem nikdy předtím nepil ananasový džus a ten den jsme tam vypili každý možná snad 15 těch ananasových džusů s Martinem. To byl fakt výbornej nápoj a on tam vždycky tam jako nakoukl a podle se chodil dívat, že mu to připadalo úplně absurdní. A vždycky se ptal, „Nechcete někdo ještě ananasový džus“. A my jsme si říkali:... „tak my si ještě dáme“. To byl pro mě takový symbol toho, že ten komunista je fakt pryč a a teď už to bude celý jako fajn. Takže ten 1. leden byl pro mě prostě takový ten okamžik, kdy jsme najednou měli pocit, že to z nás padlo, že teď už to bude jenom skvělý. A dlouho jsme tomu věřili, než jsme pochopili, že to vlastně bohužel bude asi složitější, než jsme si v té naivitě těch dvaceti, pětadvaceti let mysleli.“

Educanet Praha G1

Tereza Poráčová

Tereza Kulhánková

Liana d'Amore

Václav Kopecký

Věnováno Tomáši Ctiborovi a Tereze Vodičkové

